

LA CAMPANA DE GRACIA.

CADA NÚMERO 2 QUARTOS PER TOT ESPANYA.

UNA LLAGRIMA A TOMAS PADRÓ.

Llàgrimas de dol plora avuy la Redacció de *La Campana de Gracia*.

Si Barcelona ha perdut un de sos fills que cultivant l'art més gloria l'hi donavan, *La Campana* ha perdut l'ingeni xispejant, que desde sa aparició vingué ilustrantla: aquell llápis segur, sempre oportú, que tant al viu retratava las nostras esperansas, que ab tan valor descubria las miserias públicas, que savia arrancar sempre una sonrisa á tots los llabis, un aplauso á todas las mans, una aspiració noble á tots los cors.

¡Ha mort Tomás Padró!

L'hem contemplat en lo llit del dolor: l'hi hem vist després de una curta y fatigosa malaltia, exalar l'últim sospir: l'hem acompanyat á l'última morada, y 'ns sembla impossible que s'haja pogut apagar la flama creadora d'aquell ardent ingeni: y 'ns sembla impossible que s'haja pogut gelar aquella má sempre noble y hábil sempre, que armada del llápis tantas batallas havia sostingut com victorias havia conseguit!

Hi ha homes que no haurian de morir may, perquè hi ha homes que son gloria del país y necessitat de un poble.

Padró 'ns falta, y al girar la vista alrededor trobém un vuit gelat, un espay per omplir, una distancia confosa que 'ls nostres ulls atravessar no poden; un vuit, un espay, una distancia que 'ns omplan de desconsol y de feresa.

¡Ah! Eternament l'anyorarem.

Eternament trobarém á faltar al artista y al company; tant bon company com bon artista: eternament pagarem á son recort lo tribut de las nostras llàgrimas.

LA REDACCIÓ.

NECROLOGÍA.

TOMAS PADRÓ.

A 37 anys ha mort; era jóve y era artista. No tèn en la seva vida fets grandiosos, no ha sigut actor de escenas memorables, no ha tomat lo curs de la societat; y no obstant Padró

es un geni, y es interessant ab sa vida tranquila, y conta per passar á la posteritat ab lo mèrit indiscutible de las sevas obras.

Nasqué en 1840: artista fou son avi, artista son pare: l'atmosfera del art respirá al neix y al art se consagrà desde sa primera infancia.

En l'escola de Bellas Arts de Barcelona, comensá sos estudis: gran aplicació, gran facilitat, notable ingeni demostrá desde sos primers dias de classe. Se guanyá 'l carinyo de sos professors, y contá 'ls cursos per triunfos.

De Barcelona, á l'edat de 18 anys, passá á Madrid y acabá 'ls seus estudis en l'Academia de Sant Fernando, sent deixeble apreciat dels pintors Ribera y Madrazo. Allí compartia l'estudi ab lo treball, per guanyarse la subsistencia.

Quan torná á Barcelona, cinch anys després, contava 23 anys y tenia mèrits reconeguts. Un quadro seu pintat en Madrid que representava una estació de ferro-carril, en l'acte de sortir lo tren, havia meregut un premi en l'exposició, per qual motiu fou adquirit per l'Estat.

Al arribar á Barcelona, despertava's lo gust per las edicions ilustradas. Ningú mes apte qu' en Padró per contribuir á aquest moviment.

El dibuixava ab una facilitat portentosa y concebía ab una rapidés tal, que la má no tenia may prou temps pera seguir lo vol de la imaginació.

La pintura al oli era per ell massa treballosa: á la primera pinzellada ja hauria volgut veure acabat lo quadro: l'afició del públich per las obras ilustradas l'atreya: son carácter actiu l'hi arrastrava: lo dia en que hi entrá, introduhí en la ilustració de las obras una revolució que sobreviurá á sa mort.

Padró era dintre de l'art del dibuix y de la pintura, lo qu' es lo periodista dintre de la literatura.

Es precis crear rápidamente, sense descans, acomodantse á las circunstancias, derramar continuats rasgos d'ingeni, tenir aplom, seguretat y xispa: ser oportú, viure la vida de l'actualitat, gosar ab sos goigs, sufrir ab sas penas, retratar sas impresions, ser fill de l'epoca.

Padró tenia de sobras todas aquestas aptituds y estava disposat á prodigarlas: á viure d'ellas.... á morir per ellas, com l'home que frisa y ab déu anys de vida activa gasta 'ls setanta ó vuitant anys de vida vejetativa, que disfrutaria, si no estés resolt á fer en las aras del art y del deber, lo sacrifici de sa existencia.

Desde 1863 á 1877, en aquests catorze anys ¡quan treball y quanta constancia!

Mentres ilustrava obras y més obras, periódichs y més periódichs, publicacions y més publicacions, incansable sempre, y recullint á cada pas l'admiració del públich, té encare uns moments de temps y are 'ls emplea regentant una cátedra de l'Escola de Bellas Arts (la de dibuix antich); are desempenyant la de sòrts-muts, en la qual hi deixa magníficas litografias que serveixen d'exemples; are en fi la de la Casa de Caritat; y per tot arréu sembla simpatias y recull agraument.

D'en tant en tant se recorda del art elevat, y un dia pinta algunas magníficas vidrieras de l'iglesia del Pí: un altre fa un bellíssim retrato á l'oli de una abadessa morta: dota á l'Institut de Figueras de varios preciosos quadros, que l'hi encarrega nostre amic l'ex-ministre senyor Tutau; y aspirant á la gloria, fa en companyia de Cava 'l boceto del gran quadro, representant la Pau, que ha sigut exposat y admirat en los salons de la Diputació provincial; y la mort lo sorprén pintant un quadro de gran trascendencia, una condemna valenta contra la infame pena de mort. ¡Quina llástima que aquesta idea tant ben compresa, tant ben sentida, tant magníficament expressada, també la mort, l'implacable mort, l'haja interrompuda!

Enumerar las obras que sobre la pedra y 'l boix nos deixa, es impossible. A milers se cuentan y están massa esparramadas, porque tinguem temps de buscarlas y reunir las. Lo públich las recorda bé.

Padró ilustrá los següents periódichs: *Lo tros de paper*.—*Lo noy de la mare*.—*El Tren*.—*LA CAMPANA DE GRACIA*.—*La Flaca*.—*La Madeja política*.—*El Cañon Krupp*.—*El Enigma*.—*El Correo de Teatros* y molts altres que 's publicaren en Barcelona. Enviá numerosos grabats á *l'Ilustración española y americana*, guanyá premis en los certamens d'aquesta publicació: n'enviá al *Solfeo*, al *Museo universal*, al *Monde illustré* y á la *Illustration de París*, al *Grafc* de Lóndres, á la *Illustración de Leipsig*, á la *Llumanera* de Nova York y á molts altres.

Ilustrá entr' altres obras importants *El Mundo viendo*.—*El Teatro selecto*.—*Historia de la guerra de la Independencia*.—*Grà y palla*.—*Poesias de Federico Soler*, *Historia natural* (edició Montaner).—*Historia de España*, (idem).—*Novelas de Feliu y Codina*, una porció de llibres de la biblioteca *La Maravilla* y un sens número de novelas castellanas tals com *Los hijos del trabajo*.—*La ambición en la mujer*.—*La Conciencia* y molts altres.

Ilustrá aixís mateix una porció de calendaris tant de Madrid com de Barcelona, entr' ells *Lo Tiburon*.—*Lo Xanquet*.—*L'any nou*, etc. etc.

Es inmens lo número de cartells y láminas de molt gust y de gran mèrit que publicá: una bellíssima imatge de la República, lo retrato de Clavé y una infinitat mes.

Innovador, fou lo primer dibuixant d'Espanya que feu treballs pera ser trasladats al zinc; y en los cromos de la *Flaca* y la *Madeja* introduhí 'l sistema de produhir las mitjas tintas ab la barreja dels colors.

Per forsa aquesta vida laboriosa, consagrada al treball havia de minar sa salut y acabar ab sa existencia. Arribá l'hora fatal y una curta agonia y una malaltia llarga, de la qual, ell, enfeynat y actiu, ni menos se cuidava, acabá per arrebarlo al carinyo de sa esposa, al amor de sos fillets, á la estimació de sos amichs numerosíssims.

Treballá molt y treballá molt bé: ha mort pobre; y del infelis que en Espanya, no té altres armas per defensar sa existencia, que la ploma ó 'l llápis ó un altre instrument de progrés y de civilització!

Padró no tenia un enemich: la mateixa viva, la mateixa bondat, la mateixa honradés, lo mateix tó agradable que teneu sas obras, reflexava son carácter. Son talent era inmens, son esperit era observador y clar, sos coneixements extensos, sa conversa agradable, son tracte atractiu: tot en ell respirava bondat: l'artista valia molt: l'home valia tant com l'artista, y ¡ay, tot ha desaparegut, tot, menos lo recort etern de son talent, de son cor inmillorable y de sas virtuts dignas d'exemple!

P. K.

L'enterro de Tomás Padró demostrá que 'l mèrit es apreciat.

Lo mes notable de Barcelona en arts, ciencia y literatura hi assistí ab l'afany de rendir al plorat artista un tribut de respecte, una llàgrima de despedida.

L'ataut estava cubert de coronas. Veus aquí las que hi figuraban: *LA CAMPANA DE GRACIA* á Tomás Padró.—*La Gaceta de Barcelona* á Tomás Padró.—Los escultores Vallmitjana hermanos y sus discípulos Carcassó, Atebé y Lluch á la memoria del malogrado artista don Tomás Padró.—A Tomás Padró, sus amigos.—A Tomás Padró, Federico Soler.—A Tomás Padró, José Feliu y Codina.—Los alumnos de la Academia de Bellas Artes á Tomás Padró.—Los actores del teatro Romea, á Tomás Padró.—A Tomás Padró, su amigo Pujadas.—A Tomás Padró, la Academia de acuarelas del taller Embut.—Recuerdo de amistad á Tomás Padró.—*La Gaceta Universal*, á Tomás Padró y moltras altres.

Mes de mil personas seguiren lo dol presidit pel germá y 'l cunyat del ilustre difunt.

Dayan las glasses los artistas Srs. Cava, Ri-

galt, Lorenzale y Sardá: los poetas Srs Soler y Roure; lo periodista Sr. Urgellés, y 'l profesor de sorts muts Sr. Valls y Ronquillo.

Durant lo transit lo publich connegut saludava ab respecte 'l pas del fúnebre corteig.

En lo cementiri, quan quedaren depositats los restos era tan inmens lo dolor que de tots los cors brollaba, que sols llavors se conegué lo molt volgut qu'era en Padró y 'l vuit inmens que la seva pérdua deixa en Barcelona.

Lo dia del enterro de Padró no hi hagué en la llotja cap classe.

Les deixebles volgueren tributar á Padró un últim recort.

Un amich que Padró 's guanyés ja no 'l perdía. Tal era sa bondat, tant agradable era 'l seu tracte.

Los artistas lo ploraren y 'l ploraren los obrers de las imprentas y litografias en qu'ell havia intrevingut.

Era apreciat de tothom.

Amich de tots los artistas de mérit, Padró fou sempre 'l primer en prepararlos lo triunfo, y en revestirlo de las formas del art qu'ell sol savia empear.

May la gelosa enveja dominaba en son cor; era expansiu y noble.

Algunas de sas intencionadas caricaturas políticas queyan en desagrado de la autoritat.

Peró ¡oh poder del geni!

La mateixa autoritat que privaba sa circulació, s'embelesava en ellas, y n'hi demanava una prova tirada apart, pera guardarla.

Quan vingué de Madrid á Barcelona, tractava de fer oposicions.

No obstant l'hi bastá una cosa per retirarse.

L'hi bastá que 's presentés á las mateixas oposicions un amich seu.

Per no ferli mal renunciá á son propésit.

Padró ha mort jove y ha mort en plena primavera.

Ha mort quan las flors brotan.

Ha mort quan brotavan del seu ingeni las flors mes brillants y perfumadas.

Ha mort próximament á la edat en que moriren Fortuny, Rosales y Ballester.

L'art espanyol va perden sas millors estrellas.

¡Qui las reemplassará?

Á TOMÁS PADRÓ.

Amich estimát del cor,
Company de penas y glorias,
¡Per qué has dat á mas memorias
Més memorias de dolor?

Ton pit, que 'm vares obrir,
Ta má, que tant me va honrar...
¡Per qué m' ho havias de dar
Si t' havias de morir?

¡Qui com jo t' ha conegút,
Ni qui com jo t' ha estimát!
Solzament per ma amistát
Lo teu dolor no era mut.

Jo sabia quan ton plor
Axugavan goigs y festas,
Jo espuntava las arestas
De lo roser del teu cor.

Jo de tu sè ben de cert
Lo que ni tu cert sabias;
Jo sabia quan valias
Y sé avuy lo que 'l món pert.

Jo, comptant tos instans bréus,
Té 'ls feya ab afany distrets;
Tu has mort ab los meus secrets,
Jo resto viu ab los teus.

En vá 's tancá ton tresor;
Contra ta modestia honrosa
Deya ell, com poma olorosa,
Que 'l duyas dins, ab sa olor.

Y jo veyá en lo teu cap,
Y jo en lo teu cor sabia,
Lo que 'l món ignoraria
Si no li digués qui ho sab,

Jo mirava lo teu front
Con llosa d'urna sagrada
Hont tu guardavas tancada
Prou inspiració pe 'l mou.

Y avuy una llosa á tu
Tè guarda per sempre més.
Y jo sè 'l tresor quin es
Com no sab potser ningú.

Y jo sè com fa penar
L'haver te estimát per sort,
Y haver de plorarte mort.
Jo sè lo qu' es recordar

Ton cor, que 'm vares obrir,
Ta má, que tant me vá honrar...
¡Per qué m' ho havias de dar
Si t' havias de morir?

Amich estimát del cor,
Company de penas y glorias
¡Per qué has dat á mas memorias
Més memorias de dolor?

FREDERICH SOLER.

EN LA MORT DEL ARTISTA.

La nit es bella, sossegada y pura;
ni un alé d'aire d'hivernada 's sent,
y jo tremolo com la fulla seca
qu'assota 'l vent.

Tremolo tot y 'l tremoleig no 'm calma;
sento mas galdas amararse en plor;
cada ressó que á mon sentit arriba
fereix mon cor.

¡No'm guaytés, ulls, ab un mirar tan tendre!
¡No rigneu, llabis, ab sonris tan gay,
que tant com creix vostra tendré y gayesa,
més creix l'esglay!

Si avuy, oh flors, vos héu mareit per sempre,
no ilusionéu mon abatut esprit!
¡No feu niuhar més esperansas dolsas
dintre mon pit!

Aire mortal cal respirar á dojo,
quan l'art s'endola ab funerari vel,
quan tot volá en aquella despedida
trista y cruel.

Mes no! Qué dich? Lo sufriment m'embracia;
lluny del meu sér tant infernal trasport...
¡Miréume, ulls tendres, somriéume, llabis
fins á la mort!

J. RIERA Y BERTRAN.

SOBRE LA TOMBA DEL MALOGRAT ARTISTA

D. TOMÁS PADRÓ.

Si 'ls artistas son flors bellas
que te l'Art en son jardí,
tu, Padró, vas ser d'aquellas,
flor preciosa, flor que d'ellas
se sabia distingir

Mes ¡ay! quan mes encantaba
ta galanura y olor
que fins la rosa envejaba,
¡pobre flor, te desfullaba
la ventada de la mort!

Mes ¡que hi fá que 's vegi morta
la flor d'olors peregrins,
si 'l vent l'aroma s'emporta
y del seu calser lo porta
del món á tots los confins?

Si, Padró: no la victoria
en tu la Parca ha lograt.
Tu vius en nostra memoria,
perque comensa ta gloria
ahont ta vida ha acabat.

Tá ab la mort, ton nom ne deixas
per nosaltres rich joyell;
tú las Arts enorgulleixes
perqué ets perla qu'enriqueixes,
y que' adornas son mantell.

JOAN MOLAS Y CASAS.

AL ARTISTA TOMÁS PADRÓ.

Plora la gent: sos plors son doll de perlas
Que brolladas del fons de la seva ánima

Coronan lo teu front, com al blanch lliri
La rosada del cel ans de trenca d'auba.

Flora tothom: lo cor vessant tristesa
Pinta l'amarch dolor en cada cara.
Fixa la pensa en tos recorts dolcissims
Vers al fossar la comitiva avansa.

De bat á bat la porta resta oberta,
Tothom fa via á dms; sols ressonavan
Los peserats sospirs dels que t'anyoran
Y 'l cruixir de las llosas solitarias.

Cava 'l fosser indiferent ta fossa,
Tothom se despedeix ab la mirada,
Colgat després, «Deu lo perdó» alguns diuhen,
Marxan, y al lluny se perden las petxadas.

Fixa ma pensa en tos recorts més dolsos
Quéda 's opresa dintre ta fossana:
Alsa 's ardida, cerca algú que 't vetlli
Y entorn sols trova soletat qu'esglayat

Trista y poruga, sens alé y sens esma
També voldria com tothom deixarte:
Batent sas alas vol alsarse airosa,
Desfalleix, llessa un crit y torna á caure.

¡Quin poder sobre-humá vers á tu 'm porta?
¡Qué cerca en eix desert de pau sagrada?
¡Será qu'entre las ombras que l'acotxan
Trova potsé un repós que anys ha cercava?

¡Será que aquestas ombras de tristesa
En lloch de fosquetat brollan llum clara?
¡Será que 'l meu amor fet llum de gloria
Besante dolsament vol coronarte?

¡Vana il-lussió! bèn sol deus restar sempre
Que fins l'amor mes gran vé que s'acaba,
¡Qué hi fá que resti qui sospiri y plori
Si ni plors ni sospirs podran alsarte?

Plora avuy l'Art ta recordansa amiga,
Regant ta fossa ab abundantas llágrimas,
¡Com no brotar en ton entorn flors bellas
Empapantse 'l terror d'eixa rosada!

La mort tallá ab sa dallata existencia,
Omplint de fosca 'ls cors que més t'aymavan;
Mes la fosca de dol ja ve á aclarirla
Un sol radiant que de ta fossa s'alsa

E. COCA Y COLLADO.

EN LA MUERTE DE TOMÁS PADRÓ,

Al que la invoca de dolor henchido,
al que la llama airado de su suerte,
tiene siempre en olvido
la implacable guadaña de la Muerte,

Ella deja vivir á los que gimen,
no quiere que quien sufre ya sucumba,
solo el crimen le place, y no es un crimen
ofrecerle la calma de la tumba.

Peró á quien jóven ante nada cede,
y con fé al porvenir raudo se lanza
y muestra á todos que valer más puede
la realidad aun que la esperanza,
la Muerte á traicion nos le arrebató,
su sed de mal así se satsface
y en su crimen horrible se complace,
que á un mismo tiempo, y con un golpe, mata
al artista y hiere á los testigos
de sus triunfos, que le aman y le admiran,
y á mil y mil amigos
que hoy, al verse sin él, tristes suspiran.

JOAQUIN M. BARRINA.

PADRÓ:

Si un mort hi véu y tu hi véus,
Y 'ns véus com á tu 't veyém,
Altre ditxa no volem
Los qui forem amichs teus.

R. G. D.

Á TOMÁS PADRÓ.

¡L'etern problema de la vida! Naixer
entre plors, y mes plors, batallar sempre,
de la mar del dolor ratllant las onas
fadigat, pantejant; en genials ratllas
vessar á doll la inspiració, sembrant
festiu la rialla arrén, á la natura
arrancar los secrets y en bellas obras
de tothom aplaudidas, publicarles;

y quan la patria, los estranys, los propis
veuhén brillar per tú un hermós pervindre,
fondo suspir l' alé darrer te roba,
y la mort tot s'ho eudú, sempre implacable.

J. SARDÁ,

Á LA MORT DE 'N PADRÓ.

¡Oh, quia mon 'lluminà 'i sol de ton geni!
ta ment era la pátria generosa,
hont, nudrinte ab lo foch de la potensa
que l' art en tú posá, hollint vivia
l' estol de sers plascats, de grans imatges,
de ricas creacions, de novias glorias,
esclats de ta animosa fantasia.
¡Oh galas de la terra catalana;
oh sombras que pels fuils de nostra historia
vaguéu, com per l' espay d' un sagrat claustre;
oh escenas de content y d' alegría;
oh jovincel galan, oh amant doncella!...
¡Riquesas del abril; llums encantadas;
vernedas murmurants; desmayns potèichs
del sol, entre purpúreas nuvoladas!...
¡Oh glorias, oh valor, oh grans afectes,
oh virtuts que del home feu l' altaresa!...
Prenguéreu en sa ment forma y estada,
y crexent sota 'l front, qu' avuy, de marbre,
l' alé de l' existencia fret rebutja,
siguéreu rich corteig d' aquella ardenta,
vivíssima, inspirada fé d' artista,
que regne y trono té dins del front noble
qu' ab lo raig de la gloria 'l cel sagella.
¡Ay, com ton esperit regositavas,
artista malhaurat, ánima pura,
senyor y rey d' aquell soberàh imperi,
hont davas reahitat als dolces somnis,
y 'ls anhels impossibles consegüias,
y als homes y á las cosas lleys dictavas,
bé á raser de misérias y falsias!
¡Ja ha passat aquell goig de primavera!
¡Ja s' ha post aquell sol qu' en tu brillava,
y 'l séquit cortesá de tas imatges,
perduts calor y lum que 'ls mantenían,
sens vida restan en ta ment umbrosa,
com restan en las nau abandonadas
de fosca catedral, las esculturas,
inmóvils, en las sombras arrupidas
dels gòtics capitells y las pilastras,
quan del alt finestral, la nit esborra
los raigs fantástichs de sa lum pintada!
Mes ta memoria 'ns dexas. Ta memoria,
tribut no déu pagar á la remensa,
que 'l cós té per vassall. Es rica planta
que ben cuidar volém. Jo que la sento
en mon cor arrelar, sempre ufanosa
vull qu' inandi mon ánima ab sos flayres:
per lograrho, oh amich, oh noble artista,
úach llam d' aquell amor ab que jo 't veyá
y doll constant de llágrimas amargas.

JOSEP FELIU Y CODINA.

Á LA MORT DE 'N TOMÁS PADRÓ.

Van y venen las onadas
de hermosos zafirs y d' or,
are tretas, are entradas
per la mar ab grèu remor

Y al deixar la platja hermosa
hent gosaren un instant,
ab veu trista y concirosa
l' adeu últim li van dant.

Y li deixan totas ellas
per tribut y per recort,
coraalins y perlas bellas
com á bocinets de cor.

Avuy ha partida un' ona
mar endins, per sempre mes,
y l' eco en la platja sona
com d' un món que gemegués.

Y es per que l' ona era imatge
d' un cel de lum y coró,
y del seu pas per la platja
deixa un brillant per Padró.

F. UBACH Y VINYETA.

Á PADRÓ.

Quant mes l' carro del Progrés s' encalla,
y 'l traba mes aquell, que en la rodera
ha de morir xafat, y s' esparvera
lo tiro al asvalot de la canalla:

Quant lo bras m' s' nervut sembla que falla
per doná 'ls vius de sanch en sa carrera,
lo llasat y abatut en vá are espera
qui 'l mogui y qui l' empenyi á la batalla.

Ton llápis, que ab dolsura transmetia
del teu geni creador las inspiradas
concepcions, era 'l fuat qu' aixerberia,

L' acer desvetllador. ¡Quantas vegadas
l' esdevenir dels pobles descubria...
y are ¡ay! tas mans hém de mirar plegadas!

D. CALVET.

EN LA MORT DE
TOMÁS PADRÓ.

Trencada de ma lira la corda mes sonora,
la que la amistat santa constant feya vibrar,
si un cant avuy precludia, m' apar' millor que plora;
que apaga l' alegría lo dolorés pesar.

¡Padró l' amich de sempre, artista entre 'ls artistas,
pintor entre 'ls poetas y d' entre aquells pintor;
quan veyas p' op lo premi de lluytas y conquistas
tos dias de ventura segá la freda mort!

Ton llápis que donaba á cent ideas vida,
de desde ahí 'l contempte per terra despuntat;
ta ploma creadora d' inspiracions sens mada,
al rómptes ta existencia per sempre s' ha esberlat.

Lo dol lo pit m' embarga; lo plor als ulls s' aplega...
Deixéme donchs que calli en mitj de tant dolor;
que al intentar parlarvos lo plor me ven ofega,
y ré e-spressar podria ma pena com lo plor.

EBERT VIDAL VALENCIANO.

A PADRÓ.

Quan te somreya tot: quan l' alba clara
de un pervenir gloriós te circundava;
quan de ta má sempre esplendent brollava
de l' art fecunda font, per molts avara;

Quan del treball, del sant treball en l' ara
la flama de ton geni s' elevava,
y ton cor sempre noble disfrutava
del art las glorias y 'ls plahers del pare;

En un' hora fatal, com s' esbadella
la flor galana ans de sortir lo dia,
ha perdut ab ta vida transitoria
lo cel del art una brillant estrella,

lo cor de tos amichs consol y guia,
la patria un fill honrat y un raig de gloria.

J. ROCA Y ROCA.

¡Jamay, Tomás, jamay podrá olvidarte
qui te per l' Art amor, qui t' era amich;
recort etern per l' Art serán tas obras,
y recort pél amich serán tos fills!

CONRAT ROURE.

UN RECORT

Á MON INVOLVIDABLE AMICH LO DISTINGIT DIBUIXANT
EN TOMÁS PADRÓ.

SONET.

¡Ha mort! Lo séu ingeni, sa vivesa,
desamparats nos deixan, seus ventura;
que al baixar en Padró á la sepultura,
nos ha inundat de dol y de tristesa,
¡Ha Mort! Ja lo seu llápis ab llestesa
no donará á la estampa la hermosura:
sos rasgos, sas ideas, sa bravura
la mort nos ha robat ab cruel fieresa!
Un nom nos ha llegat; dolsa memoria
pe 'ls que plorem sa perdua ab greu dolor.
Un nom nos ha llegat: conté la historia
de un verdader artista, tot ell cor;
la historia de un artista plé de gloria
que ab sa dalla la Parca no ha pas mort!...

A. FELIU Y CODINA.

EN LA MORT DE 'N TOMÁS PADRÓ.

Quan fuig lo mon del doll de lum, per raure
en brassos de la nit sa enamorada,
y 'l Sol se colga avermellit, y 'ls núvols
de rosa y d' or enribetats regonflan
los mils de raigs en que 's destría l' astre;
cèhuen ses fulles les floretes débils,
desmaya l' arbre sa brançada espessa,
xar otejant los aucllets s' ajoran,
l' ayre ensepit somniolós espira
y l' esperit sa anyorament reviva
de lum y espays y d' una llar llunyana
y sent tristesa d' una amor y plora!

Y 'l Sol encare deu sortir; encare
deu engrandir la nuvolosa esfera
que enclou la nit en son mantell de boyres;
y ha de nodrir ab sos petons les plantes
y ha d' alegrar ab sa claror l' auella
y 'ls camps y 'ls boschs y les ciutats y 'ls hòmens
ha de nodrir per al demá y per sempre.

Quin dol! quin dol si 'l pensament podia
creure que un jorn per sempre mes en l' ombra
lo Sol s' havia post! Quina tristesa
al fons de tots los cors; quina anyoransa
en los llabis de tots; quina amargura
en tots los pensaments; quin fret de gebra
correria ab la sanch de nostres venes!

Quan un artista mor, es Sel que 's colga
per no lluhir may mes sobre la terra.

I. REVERTÉS.

AL MALAGUANYAT DIBUIXANT
TOMÁS PADRÓ.

SONET.

Per fi, envejosa de ton nom y fama,
la mort soperba que ab cobdicia 'ns volta,
per dá, á ton llápis, un encall, resolta
tancant tos párpres, s' ha gosat infame.

De cors á mils ha revifat la flama:
lo plany de un poble adolorit s' escolta,
y de ton mérit, la virtut que es molta,
un nou tribut d' admiració reclama.

Ab dol y greu, lo sentiment alterna:
y al ovirar, que vers la fósca dura,
blandint sa dalla, ja la Parca 't dú.

Queda en mils cors una MEMORIA ETERNA,
sentint lo colm' de la amargant tristura,
que LA CAMPANA toca á morts per tu.

F. VERDÚ.

Á 'N TOMÁS PADRÓ.

—Y aixó es la gloria que gegants aterra?
¡Y aixó es la gloria que tothom desitja?
¡En un obscur fossar déu pams de terra
Que l' visitant indiferent trepitja?
Y una branca de llor que lo sol torra,
Y quatre versos qu' un amich recita;
Y després ve l' oblit que tot ho borra,
Y, tant versos com llores, tot ho marxita....
Cert que mereix la pena de morir-se
Per un bés de eixa gloria tant buscada,
Tenint germá y amichs ab qui gaudirse,
Fills del cor á qui amar, mullé adorada...
¡Avuy tot es Padró! ¡Demá!...

—L' història

Brillant de la pintura catalana,
Consagrará lo nom y la memoria
De l' geni de LA FLACA y LA CAMPANA.
Lo llápis de 'n Padró fou lo cronista
De uns nanos que son temps agegantaba,
Ell los vegé ab los ulls d' un gran artista,
Y tant petits com eran los pintaba.
Seré l' esguart y ab ma sempre segura
Pintá los quadros de un sainete-drama;
EH ne feu la sanglant caricatura
De aquell poema que 's torná epigrama.
Massa comprench que t' hajas mort de pena....
CHAM de la llibertat, dorm y reposa;
Si may Espanya trenca sa cadena
Deu oferirne un tros sobre ta llosa.

MANEL ANGELER.

DAVANT LO SEPULCRE D' EN
TOMÁS PADRÓ.

Patria del meu amor, plega las alas,
cubreix de dol ta noble vestidura,
inclinat de genolls, posa tas galas
dessobre d' eixa freda sepultura.

De tas glorias las Pareas envejosas
contra tú las ha unit la gelosia,
y en tas brancas més altas y ufanosas
los fruyts mes bells te roban cada dia.

Novament han vingut; y encar revola
dintre 'ls espays la veu de la campana,
los gemechs de la gent que 's desconsola
y 'l remor del tancar-se sa llosana.

Patria, de tú nasqué y per tu vivia,
era un geni incansable, ferm y noble;
may s' ha rendit davant la tiranía,
ell, era tot del poble y pera 'l poble.

Son llápis pren que abandonat es ara,
y humit de plors en mitj las sepulturas,
escriu son nom sobre ton cer, loh mare!
per que 'l llegescan las edats futuras.

ANGEL GUIMERA.

Imp. de Barich Villegas.—Petayo, 36.—Barcelona.

LOPEZ, Editor.—Rambla del Mitj.

1840

LA CAMPANA DE GRACIA

1877

LA MADESA

COHETE

EL SOLTERO

TROS DE PAPER

TOMAS PADRÓ

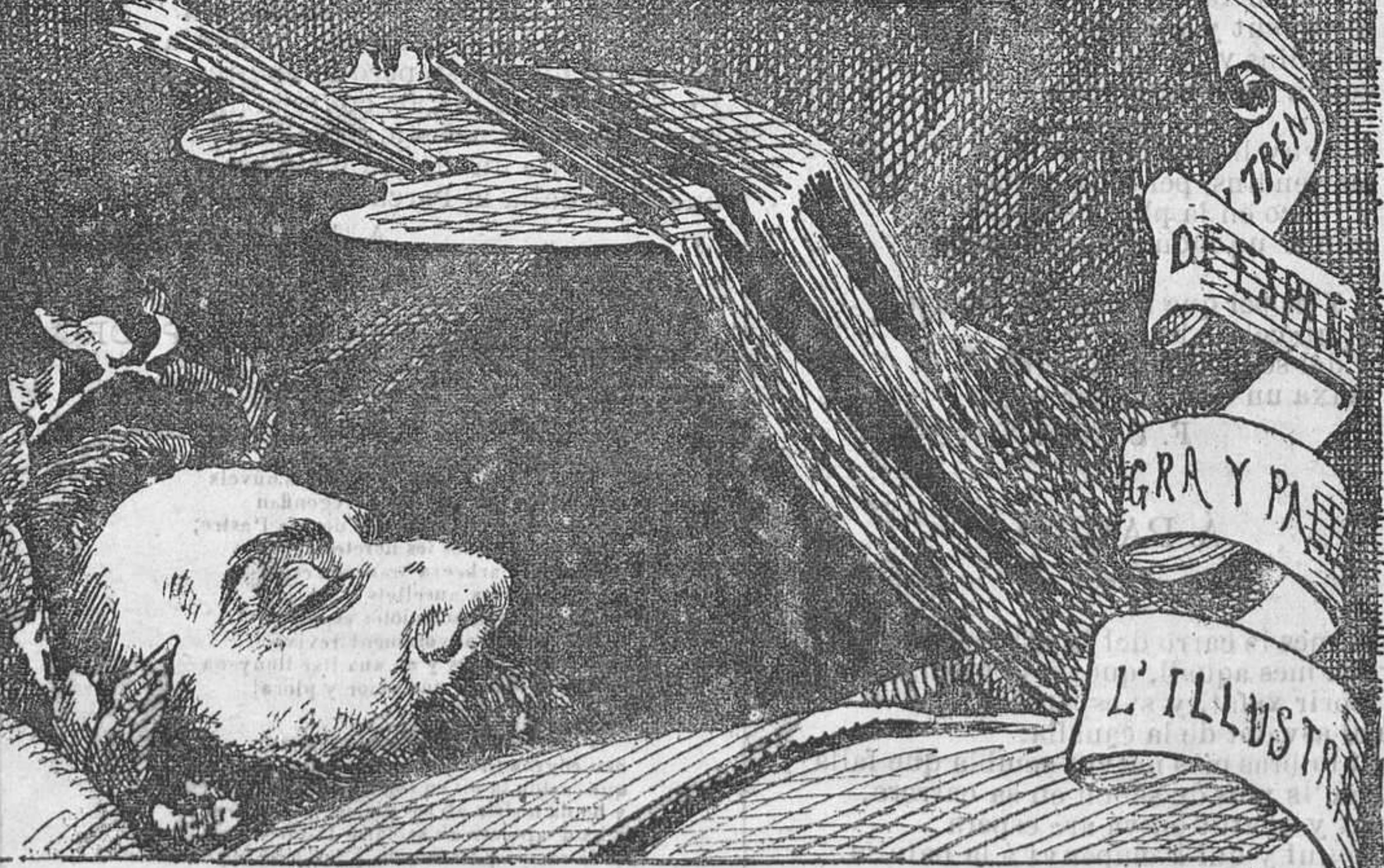
EL TIBURON

EL INGLORIO

LO XANQUET

UNDO RIEND

POESIAS-PITAN

TRENTA

DE PAGES

GRA Y PA

L'ILLUSTRE

LA CAMPANA DE GRACIA